

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 29

Fylke: Oppland fylke

Tillegsspørsmål nr.

Herad: Søndre land

Emne:

Julenissen.

Bygdelag: Hovsgrenda

Oppskr. av: Jörgen Karlsen,

Gard: do.

(adresse): Hov i Land

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Etter samraad med fleire gamle folk.

SVAR

Julenissen.

1. Julenissen kom straks etter at juletre vart alminnelig for 70 aar sia hos de kondisjonerte. Ved aarhundreskiftet vart det vanleg for folk flest aa ha juletre, og julegavene vart da utdelt paa de fleste stedene av "nissen". Julekort og julehefter kom seinere, for om lag 30 aar sia. Men i dag er det jo en flom av julekort, hefter og bøker som kommer til julegave mellom folk. Forretningsreklame som julehelsing kjennes ikke.
2. I mange hus maa julenissen komme med alle gavene, for det er slik stas for barna med nissen. Paa offentlige fester kommer han ogsaa som utdeler av godter og frukt, og da maa han sjølsagt ogsaa faa av det han deler ut.
3. I heimane er det en eldre søster eller bror som klär seg ut til nisse. Han maa helst være liten. Men paa juletræfester enten for skulebarn eller for ungdom, maa det helst være ei vaksen jente eller en vaksen gutt som kan være morsom for barna.
4. Utsyret maa være ei maske og ei riktig gammal bukse med trøye, hatt og rødt halstrøkle. Gammal drakt altsaa. Ikke knebukser anna enn nikkers, men helst et belte om livet. Han har i seinere tid ofte ei rau topplue med ei sid kofte og kvitt skjegg i maska si.
5. Maskene blir kjøpt i butikken, men klea finner en helst heime hos seg sjøl.
6. Det er blitt vanlig i de siste 30 aar at julebukkene kommer til gards i matse og side klär. Og julebukkene maa helst trakteres med frukt eller kaker. De er velkomne hos de fleste hvor ikke smaabarna blir redde.
7. Julebukker kan ikke dele ut julegaver her.
8. Den gamle nissen var det bare overtruiske gamle som trudde paa. Naatia har jo ennog i radio hamra inn begrepet om den "nye nissen", som smaabarne ikke har noen klar forestilling om för foreldre etterpaa gir dem en riktig forklaring paa fenomenet. Julegraut til den gamle nissen er det for lengst blitt slutt med.

9. *Nei, en ønske ikke noen opp under den gamle nissen.*

5122

J. K.